

Lovforslag nr. L 258. Fremsat den 7. maj 1986 af Lykketoft (S), Camre (S), Jytte Hilden (S), Hans Hækkerup (S), Lohmann (S), Poul Nielson (S), Stavad (S) og Tastesen (S)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om beskatning af fortjeneste ved afståelse af aktier m.v.

I lov om beskatning af fortjeneste ved afståelse af aktier m.v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 371 af 22. juli 1983, som senest ændret ved lov nr. 146 af 19. marts 1986, foretages følgende ændringer:

§ 1

1. § 2, stk. 1, affattes således:

»Fortjeneste ved afståelse af aktier medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige almindelige indkomst, jfr. dog § 4 og § 6.«

2. § 2, stk. 2, 1. pkt., affattes således:

»I fortjeneste, der i et givet indkomstår er skattepligtig efter stk. 1, kan den skattepligtige fradrage indkomsttab ved afståelse af aktier.«

3. § 2, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. For skattepligtige, som har erhvervet aktier som led i deres næringsvej, opgøres fortjeneste og tab efter § 3. For øvrige skattepligtige opgøres fortjeneste og tab efter § 6.«

4. § 4 affattes således:

»§ 4. For skattepligtige, der ikke er omfattet af § 3, medregnes fortjeneste og tab ved afståelse af aktier på et tidspunkt, der ligger tre år eller mere efter erhvervelsen af aktierne, kun i den skattepligtige indkomst, hvis afståelsessummen for de pågældende aktier overstiger 20.000 kr. inden for et indkomstår.«

5. § 5 ophæves.

6. § 6, stk. 1, affattes således:

»Fortjeneste og tab ved afståelse af aktier for de i § 4 nævnte skattepligtige opgøres efter reglerne i stk. 2-8.«

7. I § 6 indsættes som nyt stk. 9:

»Stk. 9. Skattepligtige, der ikke har været skattepligtige af aktiefortjenester efter reglerne indtil 31. december 1986, kan som anskaffelsessum anvende aktiernes formueskattepligtige værdi 31. december 1986.«

8. § 7 affattes således:

»§ 7. Fortjeneste og tab, der opgøres efter § 6, nedsættes med 10 pct. for hvert påbegyndt år, den skattepligtige har ejet aktierne ud over 3 år. Ved afståelse i det 8. år efter aktiernes erhvervelse eller senere medregnes halvdelen af opgjort fortjeneste eller tab i den skattepligtige almindelige indkomst efter reglerne i § 2, stk. 2.«

9. § 8, stk. 1, affattes således:

»Lovens regler finder tilsvarende anvendelse på konvertible obligationer og retten til at tegne sådanne.«

10. § 8, stk. 2 ophæves.

Stk. 3 bliver herefter stk. 2.

11. I § 10, stk. 3, ophæves sidste pkt.

F.t.l. vedr. afståelse af aktier m.v.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft ved bekendtgørelsen i Lovtidende og har virkning for fortjeneste og tab ved afståelse af aktier 1. januar 1987 eller senere.

Stk. 2. Bestemmelsen i § 4, *stk. 4, sidste punktum*, ophæves dog med virkning for tab, der konstateres den 7. maj 1986 eller senere.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

I 1981 blev gennemført skattefrihed for mindretsaktionærers aktiefortjenester efter tre års besiddelsestid. Det var resultatet af et forlig fra 1980 mellem S, RV, CD og KrF med det formål at stimulere flere til risikovillig erhvervsinvestering.

I 1983 blev hovedaktionærbeskatningen på den borgerlige regerings foranledning lempet kraftigt dels via aftrapning af beskatningsgrundlaget mellem 4. og 8. besiddelsesår ned til halvdelen af den opgjorte fortjeneste, dels ved meget store skattefri bundbeløb pr. år også for hovedaktionærer, der sælger delbeholdninger, og dels ved en total afskaffelse af aktieavancebeskatningen for selskaber. Socialdemokratiet gik imod disse lempelser.

Med den voldsomme kursstigning på aktier siden 1982 har disse regler givet anledning til uacceptabelt store skattefri eller lavtbeskattede gevinster – og mange spekulationsprægede transaktioner. Formuefordelingen er blevet skævere, og der er skabt basis for et overforbrug hos små grupper af store aktiebesiddere.

Det er desuden demonstreret, at sondringen mellem hovedaktionærer og andre er urimeligt nem at omgå, således at den påtænkte, lempelige hovedaktionærbeskatning ofte bliver helt illusorisk. Derfor foreslås nedenstående væsentlige stramminger i beskatningen af aktiefortjenester.

1. Treårsreglen bevares med den konsekvens, at al fortjeneste inden for de tre første års besiddelsestid er fuldt skattepligtig, men den såkaldte aktie-for-aktiemetode afskaffes som grundlag for opgørelse af fortjenesten, idet denne metode anvendes til skattespekulation i forbindelse med udstedelse af fondsaktier.
2. Da aktiefortjenester efter skattereformen er kapitalindkomst, fastholdes skattepligtige fortjenester også efter 3 år som almindelige skattepligtige indkomster. Derved påvirkes også socialindkomsten, hvilket ikke er tilfældet, hvis fortjenesten var særlig indkomst.
3. Ud over 3-årsperioden genindføres principielt en beskatning af fortjenester hos alle slags akti-

onærer – men efter retningslinjer, der i nogen grad ligner den nuværende hovedaktionærbeskatning:

For det første aftrappes beskatningsgrundlaget fortsat fra 100 til 50 pct. mellem 4. og 8. besiddelsesår.

For det andet ses bort fra aktiesalg på et vist beløb.

Hidtil har det været 65.000 kr. pr. år pr. person/ægtepar.

Fremover bliver det 20.000 kr. pr. år pr. person.

Ved at se bort fra et vist beløb i aktiesalgssum undgås, at den tilsigtede stramning over for de store fortjenester fører til, at et meget stort antal småsalg af aktieposter inddrages under beskatning. Dermed fastholdes også uanset stramningen en betydelig grad af administrativ forenkling af aktiebeskatningsreglerne. For at fjerne spekulationsmuligheder afskaffes den for hovedaktionærer hidtil gældende ret til at fradrage aktietab i andre indtægtskilder end aktieavancer.

Lovforslagets regler betyder ved salg af aktier efter 8 år en effektiv beskatning af fortjenesten ud over bundfradraget på typisk 25–28 pct.

Hvis fortjenesten fuldt ud er optjent ud af selskabsindkomst *efter* en 50 pct.s beskatning (svarende til en samtidighedsbeskatning på 47 pct.), vil den sammenlagte selskabs- og avancebeskatning reelt blive 60–62 pct. Men ved sammenligning med en løbende beskatning af personligt kapitalafkast på 50–56 pct. efter skattereformens gennemførelse skal tages i betragtning, at opsamlingen af indkomst i selskabet (efter en reelt kun 47 pct.s løbende selskabsskat) over længere perioder giver en rentes rente fordel. Derfor *kan* den reelle byrde af A/S-skat og den foreslåede avancebeskatning til sammen være lavere end byrden ved en løbende kapitalafkastbeskatning på 50–56 pct. Dette billede forstærkes, hvis en betydelig del af aktieavancerne er optjent under en selskabsskatteprocent på 40 og en effektiv selskabsbeskatning, der som følge af henlæggelses-, nedskrivnings- og afskrivningsfordelene og skattefri formuegevinster i realiteten er

væsentligt lavere end de 40 eller 50 pct. Omvendt skal det huskes, at en del formuegevinster, der påvirker aktieavanceerne, også ville være helt skattefrie hos private personer. Det skønnes, at lovforslaget i løbet af få år vil indbringe et provenu på væsentligt over 1 mia kr. årligt og bidrage effektivt til en bedre byrdefordeling.

Eftersom det må antages, at fortjenester på aktier typisk står nogenlunde i forhold til aktiebe-

holdningens størrelse i de forskellige indkomstgrupper, må den største del af den skærpede aktieavancebeskatning falde på forholdsvis få skatteydere med store indkomster og formuer.

Dette illustreres af nedenstående oversigt, der blev fremsendt til folketingets skatte- og afgiftsudvalg under behandlingen af skattereformlovene (svaret på spørgsmål 40 og 41 til lovforslag nr. L 106).

Bruttoindkomst 1982-niveau Hovedpersoner	Antal	Gennemsnitlig bruttoindkomst	Danske aktiers gennemsnitlige formueskatte- pligtige værdi
Kr.			
Negativ eller 0	5	÷ 27.800	400
1- 19.999	120	9.600	400
20.000- 39.999	240	33.800	1.000
40.000- 59.999	240	49.000	1.300
60.000- 79.999	175	70.000	1.500
80.000- 99.999	210	90.600	1.900
100.000-124.999	390	113.600	2.000
125.000-149.999	350	136.700	3.700
150.000-174.999	230	161.700	3.900
175.000-199.999	135	186.600	6.000
200.000-249.999	130	221.000	13.500
250.000-299.999	55	271.700	18.900
300-499.999	55	364.900	68.000
500.000-999.999	10	638.500	427.800
Over 1.000.000	5	1.690.100	3.417.100
Alle familier	2.350	120.220	11.800

Formueoplysninger findes ikke for de skatteydere, der anvendte erklæringsordningen ved selvangivelsen for indkomståret 1982. (Formuer under 50.000 kr.).

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Bestemmelsen fastslår, at aktiefortjeneste er skattepligtig almindelig indkomst (kapitalindkomst) uanset besiddelsestid.

Til nr. 2

Bestemmelsen fastslår, at aktietab altid kun kan fradrages i tilsvarende fortjenester.

Til nr. 3

Bestemmelsen indfører gennemsnitsmetoden ved alle avanceopgørelser bortset fra næringstilfælde.

Til nr. 4

Bestemmelsen afskaffer den nuværende skattefrihed for mindretalsaktionærer efter 3 års besiddelsestid, hvorved den komplicerede og omgællelige definition af hovedaktionærer («værnsaktionærer») kan afskaffes. Der bliver alene tale om at se bort fra salg af aktier med besiddelsestid på mere end 3 år, hvis afståelsesprisen ikke overstiger 20.000 kr. i indkomståret. Ægtefæller skal fremover betragtes hver for sig i relation til »bundfradraget«.

Til nr. 5

Bestemmelsen afskaffer aktie-for-aktie-metoden til opgørelse af fortjenester inden for 3 år.

Til nr. 6

Bestemmelsen præciserer, at det i princippet er alle aktiesalg bortset fra salg som led i næring, der

er omfattet af skattepligt med opgørelse af fortjeneste eller tab efter gennemsnitsmetoden.

Til nr. 7

Bestemmelsen giver de skatteydere, der inddrages under skattepligt med nærværende lovforslag, adgang til at anvende kursen 31. december 1986 som anskaffelsessum.

Til nr. 8

Bestemmelsen fastholder som regel for opgørelse af beskatningsgrundlaget for alle aktiesalg uden for næring efter 3 års besiddelsestid den hidtidige hovedaktionærregel om aftrapning af beskatningsgrundlaget fra 100 til 50 pct. mellem det 4. og det 8. besiddelsesår.

Til nr. 9 og 10

Bestemmelsen tilpasser reglerne om konvertible obligationer.

Til nr. 11

Bestemmelsen ændrer reglerne vedrørende aktier, der er udlagt via et dødsbo, således at skattepligten fastholdes uanset besiddelsestid.

Til § 2

Lovforslaget skal virke for fortjenester, der realiseres 1. januar 1987 eller senere.

Dog skal adgangen til at overføre uudnyttede tab ved salg af hovedaktionæraktier til fradrag i skattepligtig almindelig indkomst ophøre med virkning for aktiesalg foretaget den 7. maj 1986 eller senere.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

1. § 2, stk. 1, affattes således:

»Fortjeneste ved afståelse af aktier medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige almindelige indkomst, jfr. dog § 4 og § 6.«

2. § 2, stk. 2, 1. pkt., affattes således:

»I fortjeneste, der i et givet indkomstår er skattepligtig efter stk. 1, kan den skattepligtige fradrage indkomsttab ved afståelse af aktier.«

3. § 2, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. For skattepligtige, som har erhvervet aktier som led i deres næringsvej, opgøres fortjeneste og tab efter § 3. For øvrige skattepligtige opgøres fortjeneste og tab efter § 6.«

§ 2. Fortjeneste ved afståelse af aktier medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige almindelige indkomst, når den skattepligtige har erhvervet aktierne på et tidspunkt, der ligger mindre end tre år forud for afståelsen.

Stk. 2. I fortjeneste, der i et givet indkomstår er skattepligtig efter stk. 1, kan den skattepligtige fradrage indkomstårets tab ved afståelse af aktier, som den skattepligtige har erhvervet på et tidspunkt, der ligger mindre end 3 år forud for afståelsen. Overstiger de samlede tab de samlede fortjenester, kan det overskydende tab fradrages i fortjeneste efter stk. 1 i de fem efterfølgende indkomstår. Inden for denne periode kan tabet kun overføres til fradrag i et senere indkomstår, såfremt det ikke kan rummes i nettofortjeneste ved afståelse af aktier i et tidligere indkomstår. Overstiger en ægtefælles samlede tab de samlede fortjenester, kan det overskydende beløb i indkomståret overføres til fradrag i den anden ægtefælles fortjenester ved afståelse af aktier, såfremt ægtefællerne er samlevende ved indkomstårets udgang, jfr. kildekatte-

vens § 4. Tabet kan ligeledes efter reglen i 4. pkt. overføres til fradrag i den anden ægtefælles fortjenester ved afståelse af aktier i de 5 efterfølgende indkomstår, hvis tabet ikke kan indeholdes i den skattepligtiges nettofortjeneste ved afståelse af aktier i det pågældende indkomstår.

Stk. 3. Fortjeneste og tab opgøres efter § 5. For skattepligtige, som har erhvervet aktier som led i deres næringsvej, opgøres fortjeneste og tab dog efter § 3. For skattepligtige, der er omfattet af den i § 4, stk. 2 og 3, angivne kreds af personer m.v., opgøres fortjeneste og tab efter § 6.

4. § 4 affattes således:

»§ 4. For skattepligtige, der ikke er omfattet af § 3, medregnes fortjeneste og tab ved afståelse af aktier på et tidspunkt, der ligger tre år eller mere efter erhvervelsen af aktierne, kun i den skattepligtige indkomst, hvis afståelsessummen for de pågældende aktier overstiger 20.000 kr. inden for et indkomstår.«

§ 4. Fortjeneste ved afståelse af aktier på et tidspunkt, der ligger tre år eller mere efter erhvervelsen af aktierne, medregnes i de tilfælde, der er nævnt i stk. 2 og 3, ved opgørelsen af den skattepligtige særlige indkomst. I andre tilfælde er fortjenesten ikke skattepligtig.

Stk. 2. Beskatning efter stk. 1, 1. pkt., finder sted, når den skattepligtige afstår aktier i et selskab, hvori den pågældende på noget tidspunkt inden for de seneste 5 år forud for aktieafståelsen har ejet 25 pct. eller mere af aktiekapitalen eller rådet over mere end 50 pct. af stemmeværdien. Beskatning sker kun, hvis den skattepligtige i det pågældende indkomstår afstår mere end 1 pct. af aktiekapitalen. Selv om den skattepligtige ikke afstår 1 pct. af aktiekapitalen, sker der dog beskatning, hvis afståelsessummen overstiger 65.000

kr. Er den skattepligtige for hele det pågældende indkomstår samlevende med en ægtefælle, er det afgørende, om ægtefællerne til sammen afstår mere end 1 pct. af aktiekapitalen eller aktier med en afståelsessum på mere end 65.000 kr. Ved opgørelsen af aktiekapitalen i et selskab bortses der fra selskabets beholdning af egne aktier.

Stk. 3. Ved afgørelsen af, om den skattepligtige, herunder den skattepligtiges dødsbo, har ejet mindst 25 pct. af aktiekapitalen i et selskab eller rådet over mere end 50 pct. af den samlede stemmевærdi, medregnes aktier, der samtidig tilhørte den skattepligtiges ægtefælle, forældre og bedsteforældre samt børn og børnebørn og disses ægtefæller eller dødsboer efter de nævnte personer. Stedbarns- og adoptivforhold sidestilles med ægte slægtskabsforhold. Aktier tilhørende en tidligere ægtefælle til den i 1. pkt. nævnte personkreds og aktier, som en nuværende ægtefælle til den i 1. pkt. nævnte personkreds har afstået før ægteskabets indgåelse, medregnes dog ikke. Endvidere medregnes aktier, som tilhørte selskaber, fonde m.v., hvorover den nævnte personkreds på grund af aktiebesiddelse, vedtægtsbestemmelse, aftale eller fælles ledelse har haft en bestemmende indflydelse.

Stk. 4. Tab ved afståelse af aktier på et tidspunkt, der ligger tre år eller mere efter erhvervelsen af aktierne, kan i de tilfælde, hvor en fortjeneste ville være blevet beskattet efter stk. 2 og 3, fradrages ved opgørelsen af skattepligtig særlig indkomst for det pågældende indkomstår. Såfremt den skattepligtige særlige indkomst herved bliver negativ, kan et til den negative særlige indkomst svarende beløb fratrækkes ved opgørelsen af den skattepligtige almindelige indkomst.

Stk. 5. Stk. 1-4 finder ikke anvendelse på aktieselskaber, anpartsselskaber, skattepligtige i henhold til lov om beskatning af fonde, visse foreninger og institutter m.v. eller på de i § 3 nævnte tilfælde.

5. § 5 ophæves.

§ 5. Fortjenesten eller tabet ved afståelse af aktier opgøres i de i § 2, stk. 3, 1. pkt., og § 2 a omhandlede tilfælde som forskellen mellem det ved afståelsen indvundne beløb og anskaffelsessummen for de pågældende aktier. Fondsaktier, aktieretter og tegningsretter, der er tildelt den skattepligtige, anses for erhvervet af denne for 0 kr.

Stk. 2. Hvis en aktionær ejer aktier med samme rettigheder, men erhvervet på forskellige tidspunkter, anses de først erhvervede aktier for de først afståede.

Stk. 3. Fondsaktier, som et selskabs aktionær erhverver ved udnyttelse af dem tildelte aktieretter, anses som erhvervet på tidspunktet for tildelingen af aktieretterne. Tilsvarende anses aktier, som et selskabs aktionær erhverver ved udnyttelse af dem tildelte tegningsretter, for erhvervet ved tildelingen af tegningsretterne.

Stk. 4. Aktieretter eller tegningsretter, som ikke udnyttes af aktionæren, men afstås, anses for erhvervet samtidig med moderaktien. Ved afståelse af sådanne retter anses de retter, som knytter sig til de ældste aktier, for først afstået.

Stk. 5. Et selskabs tab ved afståelse af aktier kan kun fradrages i det omfang, tabet overstiger udbyttet af de pågældende aktier, som selskabet har været fritaget for at medregne ved indkomstopgørelsen efter selskabsskattelovens § 13, stk. 1, nr. 2 og 3, og § 13, stk. 3, samt lov om beskatning af fonde, visse foreninger og institutter m.v. § 10.

6. § 6, stk. 1, affattes således:

»Fortjeneste og tab ved afståelse af aktier for de i § 4 nævnte skattepligtige opgøres efter reglerne i stk. 2-8.«

§ 6. Hvis den skattepligtige på noget tidspunkt inden for de seneste 5 år forud for afståelsen selv eller sammen med den i § 4, stk. 3, angivne kreds af personer m.v. har ejet aktier eller rådet over stemmевærdien som angivet i § 4, stk. 2 og 3, opgøres fortjeneste eller tab ved afståelse af aktier efter reglerne i stk. 2-8. Dette gælder, hvad enten fortjenesten indgår i skattepligtig almindelig indkomst efter §§ 2 og 2 a eller særlig indkomst efter § 4.

7. I § 6 indsættes som nyt *stk. 9*:

»*Stk. 9.* Skattepligtige, der ikke har været skattepligtige af aktiefortjenester efter reglerne indtil 31. december 1986, kan som anskaffelsessum anvende aktiernes formueskattepligtige værdi 31. december 1986.«

8. § 7 affattes således:

»§ 7. Fortjeneste og tab, der opgøres efter § 6, nedsættes med 10 pct. for hvert påbegyndt år, den skattepligtige har ejet aktierne ud over 3 år. Ved afståelse i det 8. år efter aktiernes erhvervelse eller senere medregnes halvdelen af opgjort fortjeneste eller tab i

den skattepligtige almindelige indkomst efter reglerne i § 2, stk. 2.«

§ 7. Fortjeneste, der opgøres efter § 6, og som indgår i skattepligtig særlig indkomst efter § 4, nedsættes med 10 pct. for hvert påbegyndt år, den skattepligtige har ejet aktierne ud over 3 år. Ved afståelse i det 8. år efter aktiernes erhvervelse eller senere medregnes halvdelen af opgjort fortjeneste i den skattepligtige særlige indkomst.

Stk. 2. I den efter stk. 1 nedsatte samlede fortjeneste ved afståelse af aktier med fradrag af et eventuelt tab, jfr. § 4, stk. 4, foretages et fradrag på indtil 65.000 kr. Fradraget kan ikke overstige den således opgjorte fortjeneste.

Stk. 3. Den skattepligtige kan i løbet af 4 på hinanden følgende indkomstår højst opnå et samlet fradrag efter stk. 2 på 65.000 kr. Er den skattepligtige for hele det pågældende indkomstår samlevende med en ægtefælle, medregnes fradrag, som denne har opnået inden for 4 års perioden, ved beregningen af det maksimale fradrag. Ved beregningen af det maksimale fradrag for en skattepligtig medregnes dog ikke fradrag, som ægtefællen har opnået inden ægteskabets indgåelse.

Stk. 4. Det er uden betydning for et dødsbos ret til fradrag efter stk. 2. og 3, at afdøde eller dennes ægtefælle i et af de foregående 3 indkomstår har afstået aktier.

9. § 8, stk. 1, affattes således:

»Lovens regler finder tilsvarende anvendelse på konvertible obligationer og retten til

at tegne sådanne.«

10. § 8, stk. 2 ophæves.

Stk. 3 bliver herefter stk. 2.

§ 8. Lovens regler finder tilsvarende anvendelse på konvertible obligationer og retten til at tegne sådanne, jfr. dog stk. 2.

Stk. 2. Konvertible obligationer medregnes ikke ved afgørelsen af, om den skattepligtige efter § 4, stk. 2 og 3, har ejet 25 pct. eller mere af aktiekapitalen eller har rådet over mere end 50 pct. af stemmевærdien af aktiekapitalen. Konvertible obligationer medregnes heller ikke til aktiekapitalen ved afgørelsen af, om den skattepligtige har afstået mere end 1 pct. af denne.

Stk. 3. Konvertible obligationer, der er erhvervet før den 1. juli 1981 og ikke omfattet af § 3, anses for anskaffet for obligationernes kursværdi pr. 1. juli 1981 i stedet for den faktiske anskaffelsessum, medmindre denne er højere.

11. I § 10, stk. 3, ophæves sidste pkt.

Stk. 3. Hvis der udlægges aktier fra et dødsbo, og boet ikke kræver sig beskattet efter § 4, uagtet betingelserne herfor er til stede, indtræder udlægsmotageren i boets skattemæssige stilling. Beskatning finder kun sted, hvis udlægsmotageren afhænder aktierne inden for 5 år efter udlægget, og kun i det omfang afdøde ville være blevet beskattet ved en tilsvarende aktieafståelse, medmindre udlægsmotageren i øvrigt er omfattet af § 4.